

neque filius. Relinquitur ergo quod ait, nisi solus pater, id esse, ac si dixisset, nisi solus Deus vnus pater, & filius, & spiritus sanctus, preferim quia non dixit pater meus, in quo vti que vna necessariò persona intelligeretur. Et ille scilicet Deus magnitudinem siue amaritudinem illius diei, non experimento scit, quippe cum sit Deus impassibilis, sed sic penes le notitiam habet, vt non possit vlli creaturæ aliter nisi solo actu & re ipsa notū fieri quid angustiarum illic futurum sit, vbi quæ admodum ad beatum Iob loquitur ipse Deus, videntibus cunctis illa bestia præcipitabitur, & cum sublatus fuerit, timebunt angeli, & terribi purgabuntur. Nam reuera si nos aut angeli mortales tunc essemus, vel post resurrectionem vilo modo mori possemus, solo visu exanimis efficeremur, videntes tartarum apertum, ignemq; æternum, paratū diabolo & angelis eius, in quem & nos præcipitandi eramus, si non per solam gratiam præuenti fuisset.

Quanta potentia sit, quod filium non posse facere quicquam, nisi quod viderit patrem facientem, ipse dicit.

CAPVT XXX.

Iob. 42.

Restat vt de eo quæramus quod ait, non potest filius facere quicquam, & nō possum ego à seipso facere quicquā. Nam hoc nihilominus plenitudini de qua loquebatur repugnare videbatur, nisi rectè & vt dignū est intelligatur. Primum ergo in isto quoque ex præcedentibus dictis, vel factis intentionē dicentis colligamus, quæ huiusmodi sunt. Surge, inquit tollege grabbatum tuum & ambula. Et statim sanus factus est homo, & sustulit grabbatum suum, & ambulabat. Erat autem sabbatum in illo die. Dicebant ergo Iudæi, illi qui sanus factus fuerat, sabbatum est, non licet tibi tollere grabbatum tuum. Ac deinceps. Propterea persequabantur Iudæi Iesum, quia hæc faciebat in sabbatho. Iesus autem respondit illis. Pater meus vsque modo operatur, & ego operor. Et subinde.

Ioban. 5.

Amen amen dico vobis, non potest filius à seipso facere quicquam, nisi quod viderit patrem facientem, &cæt. Qua putas intentione hic dixit. Pater meus vsq; modò operatur, & ego operor, nisi vt doceret se esse dominum etiam sabbathi? Pater meus, inquit, quia dominus est sabbati, vsq; modo operatur in sabbati die, dans pluuiam super terram, & producens fenum iumentis, producens ventos de thesauris suis, & solem suum faciens oriri, & nemo ex vobis dicit, quare ille sabbatum nō custodit. Et fortè, si quid habetis rationis, idcirco illum censetis sabbati lege non teneri, quia bene omnia facit, & nihil malè potest operari. Ergo is iure non tenetur lege sabbati, quia non potest malè operari. Ad hæc, inquit Amen amen dico vobis, non potest filius à se facere quicquā. Quid est hoc dicere, nisi con-

stanter asserere, filium Dei æquè vt patrem Deum esse inconuertibilem? Quid enim est, quempiam à seipso quicquam facere, nisi seorsum extra Deum, absque imperio vel voluntate Dei quicquam facere? Quid inquam, hoc est nisi peccatum facere, aut peccare? Nè pe diabolus à seipso primus fecit, quando primus peccatum fecit, & peccauit, imitantur autem illum quicunque peccant, & à semet ipsis faciunt, relicto consortio vel auctoritate Dei. Nihilominus & à semet ipsis faciunt, quando loquuntur extra Deum, loquentes mendacium dicentes malum bonum, & bonum malum, & idipsum defendentes. Linguam aiunt, nostram magnificabimus, labia nostra à nobis sunt, quis noster dominus est? Sed non potest, inquit, filius à seipso facere quicquam. Ergo inconuertibilis est filius, quem conuertibilem esse dicebat. Arius hæreticus. Nam non potest à seipso facere quicquam, & hoc illi impossibile est per naturā. Et si angeli sancti firmati sunt post ruinam illius, qui à seipso fecit, etiam amplius non possunt à se ipsis facere quicquam, non hoc habuerunt per naturam, sed acceperunt per gratiam. Hic filius hoc semper habuit, & habet per naturam, & idcirco certus de stabili iure suo, pater meus, inquit, vsque modo operatur, & ego operor, quia videlicet quemadmodum ille, ita & ego inconuertibiliter omnia benefacio, non à seipso quicquam faciens, nisi quæ video patrem facientem. Itaq; quod dixit hic, se non posse, plenitudinē eius, de qua loquebamur non modò non repugnat, verum etiam validius plenitudinis atque fortitudinis eius argumentum est.

Esai. 5.
Psalm.

Ioban. 5.

Quomodo secundum ordinem gratiarū eiusdem spiritus sancti operetur in ecclesia sua Christus, operibus distinctis à passione sua vsque in finem seculi.

CAPVT XXXI.

NVnc in altum fidei vela pandenda sunt. Etenim quæ de isto pleno siue de plenitudine eius hæcenus manant, & vsque in finē seculi manare non desinunt, septem huius septiformis flumina ipso aspirate permeare cupimus, eodem quo ordine spiritus, eosdem à Christi domini passione vsque ad vltimum iudicij diem, in hoc mundo vniuersali, magis operari ex ipsis operibus aduertere possumus. Ordo ipse à nobis susceptus, iste est. In ipsa humilitatis CHRISTI passione diaboli calliditas superata est, iuxta illud, Et prudentia eius percussit superbum, & in sacramentis eiusdem passionis quibus regeremur, vel regenerati sumus, sanctum sapientiæ spiritum prædicabimus. In eo quòd per eandem Christi passionē velum templi scissum est, imò velamen vultus Moysi, quod positum est super cor Iudeorum, à cordibus credetium sublatum est, vt aperto sensu scri. 2. Cor. 3. pturas intelligerent, maxime apostoli, qui e. Rom. 11. rant homines idiotæ, & sine literis, sanctum intellectus

Esai. 26.

Exod. 34.
Cor. 3.
Rom. 11.